

Dosarul nr. 3ra-865/22
2-19200880-01-3ra-24082022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani (jud. M. Gandrabur)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

ÎNCHEIERE

26 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Valeriu Javelea, reprezentat de avocatul Sergiu Covali

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată a lui Valeriu Javelea împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea emiterii actului administrativ și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 18 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Valeriu Javelea împotriva hotărârii din 12 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea

constată:

La 18 decembrie 2019, Valeriu Javelea a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, persoană terță Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea emiterii actului administrativ și încasarea cheltuielilor de judecată.

În susținerea acțiunii a indicat că, în perioada 7 martie 1997 – 30 martie 2016, a activat în cadrul subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne și instituțiilor penitenciare ale Ministerului Justiției.

A relatat că la data de 30 martie 2016, au fost încetate raporturile de serviciu în legătură cu atingerea vârstei de pensionare, la acea dată fiindu-i calculată vechimea în muncă totală de 23 ani 8 luni 26 zile.

La data de 27 aprilie 2016, a fost reîncadrat la serviciu în cadrul Ministerului Justiției, Departamentul Instituțiilor Penitenciare, unde a activat până la 14 noiembrie 2016, iar începând cu 15 noiembrie 2016 până la 1 octombrie 2019 a fost angajat la Inspectoratul General al Poliției.

La data de 20 septembrie 2019, în legătură cu acumularea vechimii în muncă ce permite dreptul la pensie, raporturile de serviciu au încetat, în acest sens fiind emis certificatul nr. 46 la 15 octombrie 2019, prin care se atestă că vechimea în muncă totală constituie 27 ani 4 luni 26 zile.

A notat că la 16 octombrie 2019, s-a adresat organului teritorial de asigurări sociale cu cerere în vederea recalculării pensiei, însă cererea a fost respinsă pe motiv că potrivit art. 61 din Legea nr. 1544/1993, dreptul la recalculare îl au persoanele din corpul de comandă al organelor afacerilor interne care la momentul atingerii vechimii în serviciu necesar pentru stabilirea pensiei nu au fost eliberați din serviciu, dar li s-a prelungit contractul de muncă peste limită de vârstă, această decizie fiind recepționată la 01 noiembrie 2019.

La fel, a comunicat că adresarea cu cerere prealabilă nu s-a soldat cu succes.

A opinat că poziția autorității publice pârâte este ilegală și neîntemeiată, or, situația sa se încadrează rigurilor art. 61 din Legea nr. 1544/1993.

Mai mult, alegația părții pârâte, precum că recalcularea pensiei se face doar în baza actelor ce au existat până la data stabilirii pensiei, dar au fost prezentate ulterior, este o concluzie eronată la care s-a ajuns prin excluderea ipotezelor concrete din aria de ipoteze pe care le acoperă norma juridică respectivă, denaturând în mod vădit norma.

Partea pârâtă nejustificat a refuzat să includă perioada adjudecată ca fiind absentă forțată de la muncă și, prin urmare, lucrată efectiv, drept o circumstanță generatoare pentru recalcularea vechimii în muncă și a pensiei contrar art. 61 alin. (1) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993 și pct. 4 lit. a) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, din care rezultă că media lunară pentru stabilirea pensiei se face din ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii.

Și-a întemeiat pretențiile în baza art. 46, 47 din Constituție, art. 22 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 12 din Carta Socială Europeană Revizuită, art. 9 din Pactul Internațional privind Drepturile Economice, Sociale și Culturale, art. 1 Protocolul 1 Adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 61 alin. (1) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993, art. 60, 189, 206 alin. (1) lit. a), b), 211, 224 alin. (1) lit. b) Cod administrativ.

A solicitat: 1) admiterea acțiunii; 2) constatarea ilegalității refuzului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. j-2456/19 din 26 noiembrie 2019 și a deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Buiucani nr. 437 din 17 octombrie 2019 (93/2019/40721 din 18 octombrie 2019) de refuz în recalcularea pensiei; 3) obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a include în perioada

27 aprilie 2016 – 1 octombrie 2019, din cadrul subdiviziunilor Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne și Ministerului Justiției, în vechimea de muncă pentru care i s-a stabilit pensia pe linia Ministerului Justiției și de a recalcula pensia, având în vedere vechimea în muncă de 27 ani 4 luni 26 zile, în cuantum de 62 % din suma soldei, reieșind din media lunară pentru ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii din 1 octombrie 2019;

4) încasarea din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficul său a cheltuielilor de judecată sub forma cheltuielilor de asistență juridică, în mărime de 3 000 de lei.

Prin hotărârea din 12 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea.

La 16 martie 2020, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) Cod administrativ, prin intermediul poștei electronice, Valeriu Javelea, reprezentat de avocatul Sergiu Covali a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 12 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, iar la 4 noiembrie 2021, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) Cod administrativ, a fost prezentată motivarea apelului, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 18 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Valeriu Javelea împotriva hotărârii din 12 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani.

La 19 mai 2022, Valeriu Javelea, reprezentat de avocatul Sergiu Covali a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 18 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei recurate, cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

La 12 septembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus referință la recursul depus de Valeriu Javelea, reprezentat de avocatul Sergiu Covali, solicitând respingerea acestuia, cu menținerea deciziei instanței de apel.

La 20 septembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat la adresa electronică a Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor de Interne copia cererii de recurs depuse de Valeriu Javelea, reprezentat de avocatul Sergiu Covali, fiindu-i explicat dreptul de a depune referință la recursul declarat.

Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție, Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor de Interne nu și-a valorificat dreptul de a depune referință.

Examinând admisibilitatea recursului, în raport cu actele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea acestuia, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă

este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2).

Conform art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Totodată, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art. 195 Cod administrativ potrivit cărora procedura acțiunii în contencios administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

În conformitate cu art. 110 CPC, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 111 alin. (1)-(4) CPC, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art. 113 CPC, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li

se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Potrivit art. 223 Cod administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art. 96–114.

În conformitate cu art. 96 alin. (1) Cod administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Din dispozițiile art. 97 alin. (1) și (3) Cod administrativ, rezultă că notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată; d) notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.

Astfel, din actele cauzei cert rezultă că dispozitivul deciziei contestate a fost pronunțat de Curtea de Apel Chișinău la 18 mai 2022, în ședință publică (f. d. 122).

Se mai constată că în dispozitivul deciziei din 18 mai 2021, Curtea de Apel Chișinău a indicat cu suficientă claritate căile, termenul și modul de atac al acesteia prevăzut de legislația în vigoare.

La 19 mai 2022, cu respectarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (1) Cod administrativ, Valeriu Javelea, reprezentat de avocatul Sergiu Covali a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 18 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, menționând că recursul motivat urmează a fi prezentat în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei integrale a instanței de apel (f. d. 144).

Se reține că la 13 august 2022, Curtea de Apel Chișinău, prin intermediul poștei electronice, a notificat participanților la proces spre cunoștință copia deciziei motivate din 19 aprilie 2022, inclusiv la adresa electronică a reprezentantului lui Valeriu Javelea, avocatul Sergiu Covali, [XXXXXX](#), adresa respectivă fiind inserată în mandatul avocațial seria MA nr. 1348067 din 6 decembrie 2019, dar și utilizată de către acesta la depunerea apelului nemotivat din 16 martie 2020 împotriva hotărârii din 12 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani (f. d. 2, 53, 146).

Așadar, având în vedere cele expuse mai sus, se înțelege că termenul de 30 de zile, prevăzut la art. 245 alin. (2) Cod administrativ, pentru prezentarea recursului motivat a început să curgă la data de 14 august 2022, ziua imediat următoare datei notificării deciziei motivate a instanței de apel și a expirat la data de *12 septembrie 2022*.

Cu toate acestea, în pofida obligațiilor sale procesuale, recurentul Valeriu Javelea, reprezentat de avocatul Sergiu Covali nu a depus motivarea recursului,

motiv pentru care survin consecințele art. 246 alin. (2) lit. e) Cod administrativ – recursul se declară inadmisibil, în special, când motivarea recursului nu a fost depusă.

Respectiv, în speță au relevanță prevederile art. 65 alin. (1) Cod administrativ, care indică expres că, culpa unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului.

Sub aspectul dat completul notează că, recursul depus împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat. Respectiv, dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură să facă vizibile ilegalitatea deciziei contestate.

Așadar, recurentul Valeriu Javelea nu s-a conformat prevederilor legale și a formulat o cerere de recurs nemotivată, fără a evidenția motivele ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se doar la manifestarea dezacordului față de soluția pronunțată în apel. Această circumstanță face imposibilă exercitarea controlului judiciar de către instanța investită cu soluționarea căii de atac.

Mai cu seamă că în cererea de recurs nemotivată, însuși Valeriu Javelea, reprezentat de avocatul Sergiu Covali a evidențiat că recursul motivat va fi depus după recepționarea deciziei integrale a Curții de Apel Chișinău.

Or, în recurs nu este suficientă simpla expunere a dezacordului cu soluția instanței judecătorești, ci este necesară motivarea cu indicarea temeiurilor de ilegalitate pe care se întemeiază calea de atac, motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o decizie neîntemeiată. Condiția legală a expunerii motivelor de recurs implică determinarea greșelilor anume imputate instanței ierarhice inferioare, cu expunerea argumentată a criticilor în fapt și în drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră că circumstanțele descrise supra evidențiază caracterul echivoc al recursului depus de Valeriu Javelea, or, ultimul fiind interesat în soarta soluționării prezentului litigiu, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja dreptul său de acces la instanță prin depunerea motivării recursului în termenul stabilit de lege, care să corespundă exigențelor impuse de legiuitor, condiție însă ce nu se atestă la caz.

Din aceste considerente și având în vedere că în cazul examinării recursului depus de Valeriu Javelea, reprezentat de avocatul Sergiu Covali, se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a-l declara inadmisibil, or, ține

de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (*Van Harn împotriva Germaniei*).

În conformitate cu art. 230, 246 alin. (1) și (2) lit. e) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Valeriu Javelea, reprezentat de avocatul Sergiu Covali se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu